

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.06.2024

§ 232

Lahden kaupungin lausunto saostus- ja umpisäiliölaitteen kuljetusjärjestelmästä

1319/11.05.00.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 4826376

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle perusteluosassa esitetyn.

Kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Tiivistelmä

Lahden seudun jätelautakunta on 18.4.2024 pidetyssä kokouksessaan § 9 päättänyt pyytää toimialueensa kunnilta lausuntoa, täyttääkö nykymallin mukainen eli kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset ehdot. Laajojen selvitysten perusteella voidaan todeta, että Lahdessa kiinteistönhaltijan järjestämässä jätehuollossa jätelain 37 §:n edellytykset eivät täyty.

Taustaa

Lahden seudun jätelautakunnan alueella on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus saostus- ja umpisäiliölietteissä. Alueella ei kuitenkaan ole lainvoimaista päätöstä jätteenkuljetuksesta, vaikka päätös olisi jätelain mukaan tullut tehdä 1.5.2013 mennessä. Jätelain mukaan kuljetus tulee järjestää ensisijaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Kuljetusjärjestelmäpäätös koskee koko Lahden seudun jätelautakunnan alueen saostus- ja umpisäiliöihin sekä pienpuhdistamoiden lietesäiliöihin kertyvän asumisessa syntyvän ja muun kunnan vastuulle kuuluvan lietteen tyhjennyksiä ja kuljetuksia.

Jätelain 37 §:n mukaan kaikkien seuraavien jätelain edellytysten tulee täytyä kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on laatinut ja teettänyt kattavat selvitykset alueen jätehuollon tilanteesta (liitteet). Alueella syntyy selvityksen perusteella lietettä noin 111 000 m³ vuodessa, josta jää 43–47 % toimittamatta alueen jätevedenpuhdistamoihin eli noin 48-52 000 m³. Kyse siis on valtavasta määrästä lietettä, joka päätyy metsiin, vesistöihin asiattomasti käsiteltynä tai kalkkistabiloituna pelloille ja alueen ulkopuolisiin puhdistamoihin. Ennaltaehkäisy toimivan jätehuollon keinoin

on huomattavasti kustannustehokkaampaa kuin pilaantuneiden alueiden puhdistaminen.

Lahti on Suomen johtava ympäristökaupunki ja kiertotalouden edelläkävijä. Resurssiviisauden kuntaverkoston (FISU) jäsenenä Lahti on sitoutunut tavoittelemaan päästöttömyyttä, jätteettömyyttä ja globaalisti kestävää kulutusta vuoteen 2050 mennessä. Nykyinen lietteen kuljetusjärjestelmä estää jätehuollon tehokasta toteutusta.

Vuonna 2021 voimaan tulleen jätelain uudistuksen myötä biojätteen, lasin, metallin, kartongin ja muovin kuljetus siirtyi kunnan järjestämäksi. Lahden seudun jätelautakunnan 15.12.2022 § 43 tekemällä päätöksellä myös sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus siirtyi kunnan järjestämäksi siirtymäajan jälkeen. Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusten siirtyminen kunnan järjestämiseksi olisi luonteva jatkumo edellä mainituille muutoksille.

Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen lausuntopyyntö

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on pyytänyt toimialueensa kunnilta lausuntoa, täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 § mukaiset ehdot.

Jätelain 37 § mukaan kaikkien seuraavien edellytysten tulee täytyä, jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon

vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Lahden kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on tehnyt laajan saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvityksen, jossa on seikkaperäisesti tarkasteltu nykytilannetta peilaten lainehtojen täyttymistä. Lisäksi on tilattu ympäristövaikutusten arviointi ulkopuoliselta konsultilta.

Ensimmäinen edellytys: saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetuspalveluja on melko kattavasti saatavilla koko alueella. Sen sijaan selvityksen perusteella ei voitu arvioida kuljetusehtojen olevan kohtuullisia ja syrjimättömiä jätehuoltoviranomaisen alueella, koska kaikki yritykset eivät toimittaneet hintatietoja ja osa toimitetuista tiedoista on ollut puutteellisia.

Toinen edellytys: selvityksen perusteella merkittävin este kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lainmukaisuudelle on nykyisen lietteenkuljetusjärjestelmän aiheuttamat ympäristövaikutukset. Arvioidaan, että alueella syntyy saostus- ja umpisäiliölietetä vuosittain noin 111 000 m³, josta 43-47% jää toimittamatta alueen puhdistamoihin. Näin ollen merkittävä määrä lietteestä ei päädy asianmukaisesti jätevedenpuhdistamoille vaan metsiin, vesistöihin, asiattomasti käsiteltynä tai kalkkistabiloituna pelloille tai alueen ulkopuolisiin puhdistamoihin. Lietteiden epäasiallinen käsittely voi aiheuttaa riskiä pinta- ja pohjavesien pilaantumiselle. Alueella on merkittäviä pohjavesialueita.

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus mahdollistaisi jätehuollon kehittämisen ja loisi edellytykset kaikkien saostuskaivoja tai umpisäiliöitä omaavien kiinteistöjen liittymiselle jätehuollon piiriin. Kunnan järjestämän jätteenkuljetusten arvioidaan edistävän paremmin jätehuollon yleistä

toimivuutta, jätehuollon alueellista kehittämistä sekä pienentävän jätesektorin ympäristövaikutuksia. Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on keskeinen keino edistää kiertotaloutta.

Kolmas edellytys: kunnan järjestämä lietteenkuljetus on asukkaalle vaivattomampi. Kunnan järjestämän kilpailutuksen voidaan arvioida vähentävän yritysmäärää, mutta takaavan kilpailutuksen voittaneille työtä pitkäaikaisilla urakasopimuksilla. Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa tyhjennykset tulevat säännöllisemmiksi ja tyhjennyksien määrä lisääntyy alueella. Jätelain edellyttämien asiakirjojen ja tietojen toimittamisen osalta on nykyisessä kuljetusjärjestelmässä ilmennyt puutteita. Tällöin viranomaiset eivät pysty seuraamaan, onko kiinteistön lietesäiliö tyhjennetty määräysten mukaisesti.

Edellä mainittuihin seikkoihin perustuen Lahden kaupunginhallitus toteaa, että Lahdessa kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätelain 37 §:n edellytykset eivät täyty.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Lahden seudun jätehuoltoviranomainen

Tiedoksi valmistelijalle